

opusdei.org

På väg mot 100- årsjubileet (2): Opus Deis uppdrag i den helige Josemarías personliga meditation och predikningar

I denna andra artikel i serien inför hundraårsjubileet fördjupar vi oss i Opus Deis syfte och uppdrag genom att gå till grundarens egen bön och undervisning.

2025-04-09

Efter år av föraningar, böner och förhoppningar fick den helige Josemaría den 2 oktober 1928 se vad Gud ville av honom. Den övernaturliga kraften i detta ögonblick kom att fylla hela hans liv och lyste upp hans väg på ett djupt och avgörande sätt, utan att hans fria vilja på något sätt blev satt ur spel, utan snarare bekräftades i det uppdrag han accepterade med fullständig hängivenhet. Fram till den stunden visste han inte, som han sa, vad Gud ville av honom. Nu förstod han äntligen att Gud bad honom om att sprida ett sätt att förstå sökandet efter helighet i världen, ett sätt som prioriterar vardagslivet och det mänskliga arbetet, och som främjar lekfolkets engagemang i apostolatet och i ett helgjutet liv. Sedermera kom han att

förklara att detta budskap, som han nu såg sig som bärare av, är lika gammalt och lika nytt som evangeliet.

»Jag blev upplyst om hela Verket medan jag läste dessa papper. Jag föll på knä – jag var ensam i mitt rum, mellan föredragen – och tackade Herren, och jag minns med rörelse klockringningen i Vår Fru av Änglarnas församling (...).

Anteckningarna jag hade gjort fram till dess sammanställde jag så att de blev någorlunda enhetliga.« (Apuntes íntimos, nr. 306).

När den helige Josemaría såg denna Guds vilja undersökte han om det redan fanns en institution som ägnade sig åt detta uppdrag eller om han själv skulle behöva ta itu med det. Det tog honom också tid att urskilja vilka som skulle ingå i den: om det bara skulle vara män eller även kvinnor, om den skulle omfatta

präster och på vilket sätt, med vilken kanonisk struktur och med vilken typ av engagemang. Lite överdrivet skulle man kunna uttrycka det som att den helige Josemaría, den 2 oktober 2028, bestämde sig för att vara med i Opus Dei och för att vara Opus Dei, utan att i detalj ha klart för sig vad Opus Dei var. Det skulle kunna jämföras med en graviditet, när en moder bär ett nytt barn i sitt sköte, som hon älskar och talar med, men vars ansikte och ögonfärg hon ännu inte har sett.

Att steg för steg förstå hur denna väg skulle se ut, vilket ansikte detta barn hade som kommit till världen, och att tala med Gud om det, det är var den helige Josemarías inre liv handlade om under dessa år. Opus Dei tog form i hans inre liv, i hans relation till Gud, i hans bön och i hans mortifikation. Han började att utstaka dess syften och även att definiera medlen med vilka man

skulle uppnå dem. Att gå djupare in i Opus Deis uppdrag och på så sätt identifiera dess karisma innebär att känna och sätta i relation till varandra de olika mål som den helige Josemaría begrundade i sin bön och sedan kommenterade. Detta kan bara göras genom att sätta sig in i grundarens inre liv, respektfullt och med tacksamhet till Gud. I anteckningarna från hans inre liv finner vi spår av den personliga dialog med Gud som låg till grund för de vanor, initiativ och levnadssätt som efterhand formulerades.

Att försona jorden med Gud

De tillgängliga anteckningar där den nya grundläggningens syften tycks definieras för första gången är från 1931. Den helige Josemaría nämner tanken på att i alla miljöer utvidga Kristi rike, att ge ära åt Gud och att samarbeta för själarnas frälsning,

troligen i kontinuitet med Pius XI:s encyklika *Quas primas* (1925).

»"Christum regnare volumus", "Deo omnis gloria", "Omnes cum Petro ad Iesum per Mariam", i dessa tre fraser finns Verkets tre mål tydligt angivna: Kristi effektiva regerande, all Guds ära, själar« (Apuntes íntimos, nr. 171).

»Målsättningar. —att Kristus får regera, med ett effektivt styre i samhället. *Regnare Christum volumus*. —Att söka Guds ära till fullo. ;*Deo omnis gloria*. —Att helga sig och rädda själar: *Omnes cum Petro ad Iesum per Mariam*« (Apuntes íntimos, nr. 206).

Snarare än att vara intresserad av en geografisk utbredning av riket – även om detta också är ett mål för varje nytt initiativ som inleds – verkar grundaren särskilt intresserad av att det ska utvidgas till att omfatta alla livsomständigheter och alla yrken.

Det rör sig om ett uppdrag som är avsett att nå alla aspekter av människans tillvaro, särskilt vardagslivet och yrkesarbetet. Just detta är innehållet i den gudomliga lokution – en inre uppenbarelse från Gud – som den helige Josemaría erfor den 7 augusti 1931:

»Nu kan vi förstå känslan hos den stackars präst, som för länge sedan i sin själ erfor denna gudomliga lokution: *et ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum* (Joh 12:32); när jag blir upphöjd från jorden skall jag dra allt till mig. Samtidigt såg han tydligt den innebörd som Herren i det ögonblicket ville ge dessa ord i Skriften: Kristus måste placeras på toppen av all mänsklig aktivitet. Det stod klart för honom att det nödvändigtvis är genom att på vanligt sätt arbeta med jordens alla uppgifter som den ska försonas med Gud, så att det profana – samtidigt

som det förblir profant – blir helgat, vigd åt Gud, alltings yttersta mål.«
(Brev 3, n. 2).

Allt eftersom åren gick skrevs de brev, instruktioner och andra texter som kom att ligga till grund för en stor del av hans förkunnelse.

Därmed kunde den helige Josemaría lämna ett andligt och intellektuellt arv till sina barn i form av en ny och konsoliderad grundläggning. I och med detta förklarades Opus Deis ändamål på ett bättre sätt. I många texter använder han verbet *suscitar* (upprätta) som tillskriver det Guds handling. Det är Gud i sin barmhärtiga kärlek som har upprättat Opus Dei, och han har gjort det med exakta syften: dessa målsättningar utgör ramen för dess uppdrag.

Finns det en central idé som kan sammanfatta dessa ändamål? Utan tvekan finns det en sådan, och

kanske kan man uttrycka den genom att säga att Herren upprättade Verket för att vanliga kristna skulle kunna förena sin status som lekman och medborgare i världen med en strävan efter helighet och ett andligt liv som inte krävde ett avståndstagande från världen och dess dynamik, och på så sätt lösa en slags konflikt som många upplevde, och som många fortfarande upplever idag. Med andra ord, Gud upprättade Verket, och öppnade därmed upp de gudomliga vägarna på jorden, så att alla skulle kunna sträva efter helighet, efter fullheten i det gudomliga barnskapet, i det vardagliga livet, förstått just som platsen för var och ens vardagliga arbete.

»Genom att upprätta sitt Verk på jorden har Herren gått till botten med denna konflikt, genom att säga till många lekmän att det är just i världen – i utövandet av sitt

intellektuella eller praktiska arbete, i varje mänsklig verksamhet, i fullgörandet av de plikter som kommer av ens livsomständigheter – som de ska helga sig och hjälpa andra att helga sig. Och för detta ändamål har de fått en askes, en helt sekulär andlighet, medel som inte bara är anpassade utan specificerade efter deras situation.» (Brev 23, nr. 18).

»När Herren under dessa år upprättade sitt Verk, ville han att sanningen att alla måste bli heliga och att det ankommer på majoriteten av de kristna att helga sig i världen, i sitt vanliga arbete, aldrig mer skall falla i glömska.» (Brev 3, nr. 2).

»Opus Dei har öppnat jordens alla gudomliga vägar för alla människor – eftersom man har visat att alla hederliga sysslor kan bli tillfällen till ett möte med Gud, och att mänskliga göromål därmed omvandlas till ett

gudomligt arbete.« (Instruktion, maj 1935/ 14-IX-1950, nr. 1).

Dessa är de syften som utgör ramen för Opus Deis *uppdrag* och som gör det till en *surdeg* inom kyrkan och i människors liv. På ett särskilt sätt är denna surdeg inget annat än lekfolkets kristna liv när de med sitt arbete förändrar jordens realiteter *inifrån*, vilket Andra Vatikankonciliet påpekade flera år senare (jfr *Lumen Gentium*, nr. 31). På så sätt påminner den nya grundläggningen om det som kanske hade glömts bort, ger liv åt det som var ljummet och tänder det som hade slocknat, och samarbetar på så sätt i kyrkan och i sin egen verksamhet för att öppna nya horisonter, väcka entusiasm och förmedla frid och glädje.

För att söka förstå hur den nya grundläggningens identitet och uppdrag tog form i den helige Josemarías egen meditation, har

vissa författare[1] betonat vikten av grundarens uttalanden när de inleds särskilt högtidligt med programmatiska fraser som: »Herren har uppväckt sitt Verk för ...«; »Vi finns för att påminna om att ...«; «Sedan den 2 oktober 1928 ...«, etc. Detta uttalande är inte tillfälligt eller för den delen endast ett bildligt uttalande, det hör till kärnan i det budskap som predikas och därför också till kärnan i det uppdrag som har tagits emot från Gud.

»Vi har kommit för att säga, med ödmjukheten hos den som vet sig vara en syndare och en oansenlig människa – *homo peccator sum* (Luk 5:8), utropar vi med Petrus – men med tron hos den som låter sig vägledas av Guds hand, att helighet inte är något för de privilegierade: att Herren kallar alla, att han förväntar sig Kärlek från alla: från alla, var de än är; från alla, oavsett deras ställning, deras intellektuella

eller praktiska arbete.« (Brev 1, nr. 2).

»Det är nödvändigt att gång på gång upprepa att Jesus inte vände sig till en privilegierad grupp, utan kom för att uppenbara Guds universella kärlek för oss. Gud älskar alla människor och han förväntar sig kärlek av alla. Av alla, oavsett deras personliga omständigheter, sociala ställning, yrke eller arbete.« (När Kristus går förbi, nr. 110).

I sådana programmatiska citat framstår alltid de vanliga kristna troendes arbete, direkt eller indirekt, som en plats för mötet med Gud, som en möjlighet att utöva dygder, som ett tillfälle för apostolat och gott exempel; i huvudsak framstår arbetet som det som möjliggör strävan efter helighet mitt i världen.

»När Herren under dessa år upprättade sitt Verk, ville han att sanningen att alla måste helga sig

och att det ankommer på majoriteten av de kristna att helga sig i världen, i sitt vanliga arbete, aldrig mer skulle bli mindre känd eller falla i glömska. Därför kommer Verket att finnas så länge det finns människor på jorden. Detta fenomen kommer alltid att finnas: människor med alla möjliga intellektuella eller praktiska arbeten som söker helighet där de står, just i sitt intellektuella eller praktiska arbete, som kontemplativa själar i samhällets mitt.» (Brev 3, nr. 92).

Upplyst av dessa insikter, tycks den helige Josemaría betrakta målet att ställa världen under Gud, eller snarare att återställa den värld som undertryckts av Adams och våra synder som en stor uppgift som bör realiseras. Han ser det inte som en utopi utan som ett realistiskt mål om än högt satt och med lång tidshorisont. Ett mål som verkligen kan motivera och vidmakthålla ett engagemang med livet som insats.

»Det går att förverkliga detta program, det handlar inte om en meningslös dröm. Om vi människor ändå ville besluta oss för att bereda plats i våra hjärtan för Guds kärlek! Kristus, vår Herre, blev korsfäst, och upphöjd på korset återlöste han världen och försonade människorna med Gud. Jesus Kristus påminner oss alla om följande: *Et ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum* (Joh 12:32), om ni sätter mig på toppen av all jordisk verksamhet, om ni uppfyller era skyldigheter i varje stund och vittnar om mig i det som ter sig stort och i det som ter sig litet, *omnia traham ad meipsum*, kommer jag att dra allt till mig. Mitt rike ibland er kommer att bli verklighet! [...] Att omfamna den kristna tron innebär att man åtar sig att fortsätta Jesu sändning bland människorna. Vi måste vara, var och en av oss, *alter Christus, ipse Christus*, en annan Kristus, Kristus själv. Det är endast på det sättet som

vi kan ta oss an detta väldiga, enorma, oändliga företag: att inifrån helga alla timliga strukturer och i dessa föra med oss återlösningens surdeg.» (*När Kristus går förbi*, nr. 183).

Opus Deis uppdrag ingår alltså direkt, och inte bara indirekt, i Jesu Kristi kyrkas uppdrag, att vara en surdeg bland alla folk för att Guds rike, som redan är närvarande men ännu inte är fullt ut realiserat, skall utsträckas över hela jorden. Det är just detta som är Sonens uppdrag, förevigad i historien genom Anden och anförtrodd åt hans kyrka: att sammanfatta, försona och ordna allt på nytt, för att återföra världen till Fadern, i Sonen, genom Anden. En vision som uttryckligen förmedlas av Paulus och Johannes, men som är närvarande i hela Nya testamentet och förbereds av det gamla.

»Vi kristna har det övernaturliga ansvaret att samarbeta med Guds kraft, eftersom han har velat det i sin oändliga barmhärtighet. Därför vill Herren att vi ska försöka återställa den förstörda ordningen, och återge de världsliga strukturerna, i alla länder, deras naturliga funktioner som medel för mänsklighetens framsteg och deras övernaturliga funktion som ett medel för att nå Gud, för återlösning: *venit enim Filius hominis* – och vi skall följa i Herrens fotspår – *salvare quod perierat* (Mt 18,11)« (Brev 12, nr. 19).

Särskilt uppdrag inom ett allmänt uppdrag

Med tanke på att Opus Deis uppdrag uppfattades som ett deltagande i Sonens uppdrag att sammanfatta och försona allt, särskilt genom arbetet, som är nyckeln till själva heligheten, är det förståeligt att den helige Josemaría, vägledad av gudomlig

inspiration, i sin förkunnelse insisterade på vissa väsentliga punkter. Bland annat på vikten av det gudomliga barnskapet, utan vilket detta deltagande inte skulle vara möjligt; och på dopets betydelse, på grund av den värdighet det ger och de uppgifter det gör det möjligt för oss att utföra, som ett sakrament som beseglar detta barnskap i Anden; sedan på den heliga mässans centrala betydelse, där Sonen verkar för världens försoning med Gud, som en gång för alla fullbordades på korset; och ödmjukhet, som ett oundgängligt villkor för att regera med Kristus i tjänande, eftersom frälsningens logik består i att upphäva Adams stolta överträdelse med lydnaden från Jahves ödmjuka tjänare.

Syftet med den nya grundläggningen har en nödvändig apostolisk dimension, eftersom det är en del av dynamiken i Sonens uppdrag, som

den Helige Ande utsträcker i historien och i kyrkan. Det är därför förståeligt att den helige Josemaría redan från början insisterade så mycket på att de som anslöt sig till Verket hade som uppgift att evangelisera, att det medförde ett ansvar att vara apostlar.

Opus Deis uppdrag är således utformat som ett särskilt uppdrag inom kyrkans allmänna uppdrag. Verket samarbetar i det uppdrag som anförtrotts hela kyrkan – att förverkliga Riket genom att kalla alla män och kvinnor till helighet – med hjälp av ett särskilt ljus: att göra denna kallelse möjlig inom ramen för vanligt arbete och vanliga aktiviteter, och att förverkliga Riket genom denna uppgift.

»Mina döttrar och söner, som en del av Guds försyn i omsorgen om sin heliga kyrka och i bevarandet av evangeliets anda, har vår Herre

sedan den 2 oktober 1928 anförtrott Opus Dei uppgiften att lyfta fram, att påminna alla själar, genom exemplet i ert liv och genom era ord, att det finns en universell kallelse till kristen fullkomlighet och att det är möjligt att följa den. [...] Gud vill använda sig av er personliga helighet, eftersträvad i enlighet med Verkets anda, för att på ett särskilt och enkelt sätt lära allt det som ni redan vet väl: att alla troende, inlemmade i Kristus genom dopet, är kallade att eftersträva det kristna livets fullhet. Herren vill att vi skall vara hans redskap, så att vi konkret skall påminna om – också genom vårt liv – att kallelsen till helighet angår alla och inte är exklusiv för några få, att den inte är förbehållen särskilda livsomständigheter eller i allmänhet avhängig av att man lämnar världen: att varje arbete, varje yrke kan vara en väg till helighet och ett medel för apostolat.« (Brev 6, nr. 25-26).

Även inom uppdraget att främja lekfolkets andlighet, som förvisso är hela kyrkans uppgift och inte bara Opus Deis, behåller den nya gudainspirerade grundläggningen sitt särskilda uppdrag, som återigen kretsar kring heliggörande och helgat arbete.

»Mina barn, Verkets särskilda anda och askes, som hör hemma inom en spiritualitet för lekmän, bär på en idé som är viktig att betona. Jag har sagt er otaliga gånger sedan 1928 att arbetet för oss är den axel kring vilken alla våra ansträngningar för att uppnå kristen fullkomlighet måste kretsa. När vi söker kristen fullkomlighet mitt i världen måste var och en av oss med nödvändighet också söka mänsklig fullkomlighet i det egna yrkesarbetet. Samtidigt är detta yrkesarbete den axel kring vilken hela vår apostoliska strävan kretsar.« (Brev 31, nr. 10).

Eftersom det är ett särskilt uppdrag inom ett allmänt uppdrag använder de som deltar i denna nya grundläggning de medel med vilka kyrkan tar hand om sina barns kristna liv, och naturligtvis även predikas och praktiseras i andra kristna sammanhang: ett liv i bön, frekvent mottagande av sakramenten, evangeliserande iver, främjande av den kristna familjen, spridning av läroämbetets läror osv. Dessa medel – som är nödvändiga för att leva och verka i kyrkan – gör inte Opus Deis särskilda uppdrag överflödigt. För även om de är nödvändiga för frälsningen lägger Opus Dei till ett särskilt fokus: man strävar efter att rikta dessa medel mot medlemmarnas helgelse genom deras arbete, vilket gör dem till apostlar som försöker rikta jordiska strukturer mot Gud. Även om i princip alla döpta troende är kallade att fullgöra detta uppdrag mitt i världen, är Opus Deis särskilda

uppgift att lysa upp denna väg, genom att tända ett ljus i dem som ska vandra den, och på så sätt göra vägen möjlig att vandra. Det var den helige Josemarías favoritbild: den av den släckta gatlykta som åter börja lysa som den ska.

Med andra ord skulle det inte finnas något behov av att upprätta Opus Dei för att främja de vanliga medlen för det kristna livets helgelse. Dessa medel finns också i Opus Dei, men som sådana skulle de inte rättfärdiga dess uppdrag. För att kunna utföra sitt uppdrag är det nödvändigt att tillsammans med dessa medel tillhandahålla en andlig, intellektuell och apostolisk utbildning som är lämplig för att förvandla världen och försona den med Gud genom arbete och vanliga sysslor, för att placera Kristus på toppen av all mänsklig verksamhet, genom att fullgöra varje ögonblicks plikt och vara Herrens vittnen (jfr När Kristus går förbi, nr.

183). Att bara använda sig av det kristna livets medel utan att förbinda sig till allt detta skulle inte räcka för att bli en del av det nya Verk som den helige Josemaría ville påbörja.

Därför undervisade han ofta om att det inte räcker att vara god för att vara medlem i Opus Dei, utan att man måste sträva efter att arbeta väl.

»Yrkesarbetet – vilket det än må vara – blir ett ljus som upplyser era kollegor och vänner. Därför brukar jag upprepa för dem som ansluter sig till Opus Dei, och påståendet gäller för alla er som lyssnar på mig: jag har inte någon glädje av att någon påstås vara en god son till mig – en god kristen – om det samtidigt sägs att han är en dålig skomakare! Om han inte anstränger sig för att lära sig sitt yrke väl eller att utföra sitt arbete omsorgsfullt kommer han varken att kunna helga det eller offra det åt Herren; att helga sitt vanliga arbete är själva kärnan i en äkta

spiritualitet för oss som – försjunkna i timliga verksamheter – är fast beslutna att umgås med Gud.» (*Guds vänner*, nr. 61).

I de artiklar som följer kommer vi att se hur denna specificitet, som identifierar Opus Deis uppdrag i kyrkan, var och är närvarande i den karisma som Gud gav den helige Josemaría, och vi kommer också att utveckla hur han förstod begreppet vanligt arbete, med dess otaliga tillämpningar i vardagslivet.

[1] Jfr Antonio Aranda, *El hecho teológico y pastoral del Opus Dei*, Eunsa, 2021.

article/pa-vag-mot-hundraarsjubileet-2-
uppdrag-opus-dei-den-helige-
josemarias-personliga-meditation/
(2025-08-08)